

CoP Digital samhandling, møte nr. 9

Sted: Avinor (Park Inn hotell), Gardermoen

Deltakere

Dag Mathisen (Avinor), Jørgen Hals (Atkins), Andrea Welte (Per Knudsen Arkitektkontor), Merethe Bjørnstad (WSP), Christoffer Christensen (Sykehusbygg), Knut Andreas Strøm-Gundersen, Leonie Kootstra Jensen (Intersoft), Alessia Bellini (buildingSMART), Stein Mjøen (Prosjekt Norge), Jan Alexander Langlo (NTNU), Kristoffer Magerøy, Øyvind Jenssen (Skanska), Lars Christian Christensen (Multibim), Erling Onstein, Eilif Hjelseth, Ole Jonny Klakegg (NTNU).

Studentar frå studiet i digital byggeprosess på Gjøvik: Marius Moe, Kjetil Sydow, Kenneth Skjærbekk, Ferdinand Næss Nylund, Teame Zerazghi Tekeste. Studentane presenterte kort studiet sitt.

Presentasjon Dag Mathisen (Avinor): Erfaringer og utfordringer med BIM i Avinor.

Avinor er stor på bygningsforvaltning med 49 lufthamner i Norge – frå Gardermoen til dei minste ute i distrikta. Avinor har omorganisert seg og den nye organisasjonen er i ferd med å sette seg. Ei hovudutfordring er å tenkje heilskap. BIM er standard på alle prosjekt no. Dei brukar både modell og teikningar. Utviklinga av BIM kompetansen i Avinor starta med T2-prosjektet og inkluderer i dag eigen felles BIM.-plattform på eigen server. Fellesmodellen må ikkje ligge ute hos ein av leverandørane – det skapar problem. Ny BIM-strategi er vedtatt våren 2019. BIM manual er koordinert med Statsbygg. **BIM er grunnlaget for framtidig drift.** Behovet i driftsfasen skal styre utviklinga. Enno står ein del utfordringar att på systemsida. Vi må klare å hente ut effektiviseringsgevinsten i form av lågare kostnad og sikrere gjennomføring. Når det gjeld ytelse er responstida avgjerande. Sikkerheit er eit anna ekstremt viktig område. Kompetanseheving er eit viktig tiltak. Aktiv deltaking i standardisering er eit anna tiltak, og Avinor har fått på plass ei eiga prosjekteringsplattform (VDI).

Presentasjon Lars Christian Christensen (Multibim/NTNU): Det digitale skiftet – hva må til?

Første post på programmet var ein kjapp engasjerande gruppeøving (2X2) for å identifisere dei viktigaste moglegheitene i digitaliseringa (sjå eige tankekart). Det var ein god anledning til nettverking og engasjement.

Deretter fortsatte foredraget på temaet «hva må til». Christensen ga til kjenne at det digitale skiftet ikke er nytt lenger, og at det kan føles frustrerende å se hvor lang tid det har tatt å få resultatene. Vi har drevet med «klattdigitalisering» hver for oss. Tiden er nå inne – en koalisjon av megatrender vil sørge for at det skjer nå, uansett om vi vil eller ikke. Sterke krefter vil lede til disrupsjon med nye arbeidsformer som konsekvens. Endringene krever systematikk, og det kreves strategisk framsyn for å hente ut gevinsten. BAE-prosjektene er beslutningsmaskiner. Tilgang til informasjon er nøkkelen. Effektene av digitalisering vil sikre bedre grunnlag for beslutninger hurtigere.

Digitaliseringen medfører at vi får tilgang til nye data, denne datafangsten kan omsettes i ny informasjon. Ved hjelp av mønstergjenkjenning kan vi få automatisering. Ved å koble smarte systemer er potensialet stort, men BAE-næringen er dårlig på standardisering og industrialisering.

En tilleggsutfordring er av individene må endre tenkemåte. Ledere må være rollemodeller. Dette er krevende øvelser for mange.

På virksomhetsnivå handler det om å bryte siloene. Mellom aktørene kan det handle om å gjenbruke objekter – ikke lage nytt hele tiden. Behovet må ligge i bunnen.

For prosjektnivået: Det er god bruk og drift som er målet! Modellene må eies av eieren – ingen av aktørene må hindre at de blir tilgjengelig der de skal skape mest verdi. Verdiskaping for kunden. Verktøyet er den digitale tvillingen (PIM – Project Information Model i prosjektering og bygging) og AIM (Asset Information Model) i drift.

På bransjenivå må vi **«digitalisere sammen» - vi kan ikke løse dette hver for oss. Vi må ha en felles plattform.** Vi er ikke der ennå. Den nye standarden for informasjonsstyring i byggeprosjekter ISO19650 er et rammeverk for forbedring. Den setter informasjon i system, og den må inkludere alle informasjonsprodusenter. Det er gode initiativ på Europeisk nivå, og Singapore er kommet til sitt tredje digitale veikart. De har skjønt det. Har hjemme sliter vi. Vi får de hvordan vårt eget Digitale veikart utvikler seg når det nå får en ny start.

Universitetsnivået må søke mot konvergens. Hver enkelt doktorkandidat som leverer avhandling lar det ligge igjen en «digital skraphaug» etter seg. Den neste kandidaten bygger ikke videre, men starter med «blanke ark». Kunnskapen må også rekke lenger ut. Tenk virtuelle universitet – virtuell campus. I fremtiden vil vi møtes uten å reise.

Dess mer du deler, dess mer forstår du, og dess mere vil vi kunne skape sammen.

Noen momenter fra diskusjonen:

- Nytte/Kost faktoren må tas hensyn til. Prosjekteringskostnaden har økt fra 15% til 30% uten å oppnå bedre kvalitet. Prosessen slår i hel verdiskapinga fra BIM. Prosessene må tenkes på nytt.
- Vi trenger å forstå verdibegrepet bedre. Forretningsmodellene må endres. Å selge timer er ikke lenger en bærekraftig modell.
- Byggherrens evne til å ta beslutning blir en flaskehals. Fagfolkene må bygge modellen. Vi må innta en læringsstrategisk tilnærming.

Om framtida til CoP Digital samhandling:

Ole Jonny Klakegg overlot «klubba» til Eilif Hjelseth som skal koordinere og tilrettelegge på vegne av Prosjekt Norge i tiden framover. Hjelseth er BIM-professor ved NTNU Institutt for bygg- og miljøteknikk. Han vil koordinere flere aktuelle arenaer for erfaringsutveksling fremover.

Diskusjonen viste at det er mange som ønsker å engasjere seg i CoP Digital samhandling også fremover. Vi lærer noe. Temaet er ikke brukt opp. Det er ennå mange problemstillinger vi ikke har berørt. Kommunikasjon og beslutninger vil stå sentralt.

Formatet på samlingene ble diskutert, uten at klare svar kunne trekkes ut. Form og frekvens kan bli justert. Et spørsmål var hvordan en kan tenkes å utnytte tiden mellom samlingene. Et innspill var at studentene kan benytte deltakerne som sparringpartnere i forhold til oppgaver, konkrete problemstillinger, erfaringer.

